

АРТЪР КЛАРК

ПРОИЗШЕСТВИЕ НА МАРС

Превод от английски: Борис Миндов, 1993

chitanka.info

— Нямаме голяма престъпност на Марс — каза детектив-инспектор Ролингс малко тъжно. — Фактически това е главната причина да се върна в Скотланд Ярд. Ако остана тук още дълго, ще загубя напълно практиката си.

Седяхме в главната наблюдателна зала на космодрума Фобос и гледахме над облените от слънцето зъбери на малката луна. Пътническата ракета, която ни бе докарала от Марс, бе потеглила обратно преди десет минути и сега започваше продължителното си падане към охровото кълбо на звездния фон. След половин час щяхме да се качим на пътническата ракета за Земята — свят, на който пътниците никога не бяха стъпвали, но който все пак наричаха „родина“.

— Само че — продължи инспекторът — от време на време има някакъв случай, който прави живота интересен. Вие търгувате с предмети на изкуството, мистър Макър. Сигурно сте чували за оная малка неприятност на Меридиан сити преди два месеца.

— Май не съм чувал — отвърна пълният мургав дребен човек, когото бях помислил просто за още един завръщащ се турист. Вероятно инспекторът вече бе проверил в списъка на пътниците. Питам се колко ли знае за мен и се опитах да се успокоя с това, че съвестта ми беше — хм — горе-долу чиста. В края на краищата всеки измъкваше по нещо през марсианската митница...

— Той бе добре потулен — рече инспекторът, — но тия неща не могат да се прикриват дълго. Та в случая един крадец на скъпоценности от Земята се опита да задигне най-голямото съкровище на Меридианския музей — богинята Сирена.

— Но това е абсурдно! — възразих аз. — Тя е безценна, разбира се... но е само буца пясъчник. Не може да се продаде никому — все едно да откраднеш Мона Лиза.

Инспекторът се усмихна невесело.

— Това вече стана веднъж — каза той. — Възможно е подбудата да е била същата. Има колекционери, които биха дали цяло състояние за такъв предмет, дори и само за да могат да го гледат. Не сте ли съгласен, мистър Макър?

— Това е напълно вярно. В моя бранш се срещат какви ли не смахнати хора.

— Е, един от тях платил добре на този тип — името му е Дани Уивър. И ако не бил лошият му късмет, можел да успее.

Управата на космодрума се извини, че ще има малко допълнително закъснение за последна проверка на запасите от гориво и помоли някои пътници да се явят на гише „Информация“. Докато чакахме края на съобщението, аз си мислех колко малко знаех за богинята Сирена. Макар че никога не бях виждал оригинала, подобно на повечето други заминаващи туристи имах копие в багажа си. Към него бе приложено удостоверение от Марсианската служба за антични предмети, което гарантираше, че „тази репродукция в естествена големина е точно копие на така наречената богиня Сирена, открита в Маре Сирениум от Третата експедиция през 2012 година“.

Тя е такава дреболия, че едва ли би предизвикала много тревоги. Висока само 20–22 сантиметра — няма да я погледнеш повторно, ако я видиш в някой музей на Земята. Глава на млада жена с малко ориенталски черти, удължена долна част на ушите, коса на плътни къдрици, прилепнали до черепа, притворени устни, изразяващи задоволство или учудване — това е всичко. Но е такава загадка, че е вдъхновила сто религиозни секти и е влудила доста археолози. Защото е невъзможно да се намери напълно човешка глава на Марс, чиито единствени разумни обитатели са раковидни — „образовани омари“, както обичат да ги наричат вестниците. Марсианските аборигени изобщо не са стигали до космически полети, пък и тяхната цивилизация е загинала преди на Земята да са съществували човеци. Нищо чудно, че богинята е най-голямата мистерия в Слънчевата система; не вярвам да ѝ намерим обяснение, докато съм жив, ако изобщо се намери.

— Планът на Дани бил изумително прост — продължи инспекторът. — Знаете какво мъртвило е един марсиански град в неделя ден, когато всичко е затворено и колонистите си стоят вкъщи да гледат телевизия от Земята. Дани разчитал именно на това, когато отседнал в хотела в Меридиан Запад късно следобед в петък. Той разполагал със съботата за изучаване на музея, със спокойна неделя за самата работа, а в понеделник сутринта щял да бъде просто един от многото туристи, които напускат града...

Рано в събота минал през малкия парк и се озовал в Меридиан Изток, където се намира музеят. В случай че не знаете, градът се

нарича така, понеже е разположен точно на сто и осемдесет градуса географска дължина; в парка има голяма каменна плоча, на която е издълбан нулевият меридиан, за да могат посетителите да се фотографират застанали в двете полукълба едновременно. Чудно какви прости неща забавляват някои хора.

Дани прекарал деня в обиколка из музея досущ като всеки друг турист, решил да оправдае разноските си. Но когато дошло време за затваряне, не напуснал; вмъкнал се в една от галериите, затворена за публиката, където музеят уреждал изложба за късния канален период, ала изчерпал средствата си, преди да успее да довърши работата. Останал там докъм полунощ, да не би в сградата да има някакви запалени изследователи. После излязъл и се заловил за работа.

— Само за минута — прекъснах го аз. — А нощният пазач?

Инспекторът се засмя.

— Скъпи ми приятелю! На Марс няма такъв лукс. Няма дори сигнални инсталации, защото кой би си направил труда да краде буци камък? Вярно, богинята била запечатана добре в здрав шкаф от стъкло и метал, да не би някой любител на сувенири да ѝ хвърли око. Но дори и да я открадне някой, няма къде да бъде скрита и, разбира се, всеки, който излезе от музея, ще бъде претърсван, щом се установи изчезването на статуята.

Това беше напълно вярно. Аз имах предвид условията на Земята, а забравях, че всеки град на Марс представлява един самостоятелен, затворен малък свят под силовото поле, което го предпазва от вледеняващия почти пълен вакуум. Извън тези електронни щитове се намира убийствената марсианска пустиня, където без защита човек би умрял за секунди. Поради това работата на блюстителите на закона много се улеснявала. Нищо чудно, че на Марс има толкова малко престъпления...

— Дани имал хубав комплект инструменти, като уреди на часовникар. Най-важният бил един микротрион, не по-голям от поялник, с тънко, като бръснач острие, което правело един милион оборота в секунда с помощта на ултразвуков мотор. Можело да реже стъкло или метал като масло — и оставяло резка почти колкото косъм. А това било много важно за Дани, защото не бивало да оставя никакви следи от работата си.

Сигурно сте се сетили как е възнамерявал да действа. Искал да пререже основата на шкафа и да смени истинската богиня с едно от ония сувенирни копия. Щели да минат две-три години, докато някой любопитен експерт открие страшната истина; дълго преди това оригиналът щял да отиде на Земята, отлично замаскиран като копие на себе си, с истинско удостоверение за автентичност. Добре изпитано, а?

Трябва да е било страшно за Дани да работи в тъмната галерия, където имал около себе си всички ония резби и необясними предмети от преди един милион години. В земен музей без друго нощем ще те побият тръпки, ала поне е — хм — човешки. А в Трета галерия, в която е подслонена богинята, просто настръхваш. Тя е пълна с барелефи, изобразяващи съвсем невероятни животни, които се бият помежду си; те приличат по-скоро на гигантски бръмбари и повечето палеонтолози категорично отричат, че може да са съществували някога. Но дали са въображаеми или не, те са принадлежали към този свят и не са смуцвали Дани толкова, колкото богинята, която, втрещена в него през вековете, го предизвикала да обясни присъствието си тук. Тръпки го побивали, като я гледал. Отде зная ли? Самият той ми каза.

Дани се запретнал на работа върху оня шкаф с грижливостта на лапидер, който се готви да разцепи диамант. Мъчил се почти цяла нощ, докато разреже вратичката, и вече наближавало да се съмне, когато свалил триона, за да си почине. Предстояла му още много работа, но най-трудната била свършена. Сложил копието в шкафа, като го сверил със снимките, които съобразил да донесе. Прикриването на следите можело да му отнеме по-голямата част от неделята, но това ни най-малко не го тревожело. Разполагал с още двайсет и четири часа и непременно щял да посрещне първите посетители в понеделник, за да може да се смеси с тях и да се измъкне незабелязано.

Ето защо било ужасен шок за нервната му система, когато в осем и половина главните врати се разтворили шумно и музейните служители — общо осем души — се приготвили да посрещнат посетителите. Дани хукнал към аварийния изход, като зарязал всичко — инструменти, богини и какво ли не още. На улицата го очаквала и друга голяма изненада — тя би трябвало да бъде съвсем пуста по това време на деня, когато всеки си е вкъщи и чете неделните вестници.

Ала тук виждал граждани от Меридиан Изток, които отиваш в заводите или учрежденията явно като в нормален работен ден.

Когато бедният Дани се прибра в хотела си, ние го чакахме. Защото само посетител от Земята — и то съвсем отскорошен — можеше да не се съобрази с главната особеност на Меридиан Сити. И предполагам, че знаете каква е тя.

— Откровено казано, не знам — отговорих аз. — За шест седмици не може да се види много на Марс.

— А е невероятно просто, но не бива да упрекваме Дани — дори местните хора понякога изпадат в тази грешка. Не ни създава грижи на Земята, където проблемът е в Тихия океан. Но Марс, разбира се, е само суха земя; а това значи, че трябва да се съобразяваме с меридиана, на който се сменя датата...

Дани, разбира се, работел откъм Меридиан Запад. Разбира се, там било неделя — и все още беше неделя, когато го спипахме в хотела. Но в Меридиан Изток, на половин миля разстояние, беше още събота. Малко пътуване през парка променило всичко.

Настъпи дълга минута на мълчание, после запитах:

— Колко получи?

— Три години — каза инспектор Ролингс.

— Не ми се вижда много.

— Марсиански години; това прави почти шест наши. И голяма глоба, която по странно съвпадение възлиза точно на сумата, която ще му върнат срещу неизползвания билет за връщане на Земята. Той не е в затвора, разбира се; Марс не може да си позволи такъв излишен лукс. Дани трябва да работи под дискретен надзор, за да си изкарва прехраната. Казах ви, че Меридианският музей не можеше да си позволи лукса да държи нощен пазач. Сега вече има. Познайте кой е.

— Всички пътници да бъдат готови да се качат на космолета след десет минути! Молим, вземете си ръчния багаж! — заповядаха високоговорителите.

Когато тръгнахме към въздушния шлюз, не се сдържах да задам още един въпрос.

— Кой са хората, които са възложили на Дани тази работа? Зад него трябва да е имало много пари. Открихте ли ги?

— Не още; те са замазали много грижливо следите си и вярвам, че Дани казваше истината, когато заяви, че не може да ни даде никакви

указания. Но това не е моя работа; както ви казах, аз се връщам на старата си длъжност в Скотланд Ярд. Ала един полицай винаги си отваря очите — като търговец на предмети на изкуството, нали, мистър Макър? О, вие имате болнав вид. Вземете една от моите таблетки против космическа болест.

— Не, благодаря ви — отвърна мистър Макър. — Нищо ми няма.

Тонът му беше забележимо недружелюбен; температурата на отношенията, изглежда, бе спаднала под нулата през последните няколко минути. Погледнах мистър Макър, после погледнах инспектора. И изведнъж разбрах, че ще имаме много интересно пътуване.

Публикувано в списание „Антени“, брой 129/1993 г.

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

МОЯТА БИБЛИОТЕКА

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.